

Motion av Lena-Maj Anding (MP) m fl om avvecklingen av Säbyholm och Berga naturbruksgymnasier

Ursprungligen uppstod redan på 1800-talet lantmannaskolor, huvudsakligen genom "avknoppning" från folkhögskolor. Syftet var att ge blivande lantbrukare elementära kunskaper för sin livsgärning. Huvudmän var i allmänhet landstingen, i några fall hushållningssällskapen. En del av dessa skolor saknade skoljordbruk i början, men detta avhjälpes så småningom helt. Utbildningen bedrevs som vinterkurser. En del specialkurser förekom helårsvis. Det fanns också s.k. lantbruksskolor, som mest avsåg utbildning av blivande arbetsledare. Tillsynsmyndighet var Lantbruksstyrelsen. Trädgårds- och skogsutbildningen hade sina egna skolor.

I och med Lgy 70 överfördes lantmannaskolorna helt till gymnasieskolan liksom annan yrkesförberedande utbildning. Utbildningen anpassades helt till den övriga gymnasieskolan genom tvååriga jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdslinjer inklusive specialkurser. Landstingen fick helt överta huvudmannaskapet och Skolöverstyrelsen (SÖ), senare Skolverket, blev tillsynsmyndighet.

Nästa steg blev Naturbruksprogrammet, som är en fortsättning i likhet med övriga gymnasieutbildningar. Huvudmannaskapet är mera flexibelt och har på många håll i landet flyttats över till andra huvudmän av olika skäl. Nu behöver ju inte ens rektorn ha utbildning inom ämnesområdet.

I Stockholms läns landsting fanns tidigare en utbildningsnämnd, som även hade vårdgymnasierna och landstingsägda folkhögskolor inom sitt ansvarsområde. I och med att vårdgymnasierna övergick till andra huvudmän, inrättades en Kultur- och utbildningsnämnd, som fick hand om jordbruks- och trädgårdslinjerna. Någon skogsbrukslinje har aldrig funnits inom landstinget.

Under senaste 10-årsperiodern, kanske längre, har det särskilt från vissa partier visats en likgiltighet för dessa högkvalitativa utbildningar. Detta åskådliggörs tydligt genom de omflyttningar som skett inom landstinget. Ansvar har växlat mellan kulturnämnd och landstingsstyrelse, utan vettig mening. Dessa ständiga ansvarsbyten skapar stor otrygghet hos personalen. Dessutom tar varje omflyttning tid och leder till ineffektivitet. Den potens som ligger i de areella näringarna med den unika betydelse de har för regional struktur, miljöfrågor mm. tas inte tillvara med dagens ständiga ansvarsbyten.

En organisation, som flera partier under en tid har diskuterat, är övergång till friskola, kanske som personalkooperativ. Intresset bland personalen har varit svalt. Svårigheter med tillräckligt elevunderlag gör att en sådan lösning ger osäkerhet för framtiden. Nu föreslås en övergång till ABF. En lika osäker lösning.

Den viktiga frågan om fastigheternas ägare kvarstår. Om landstinget i en nära eller avlägsen framtid gör sig av med dessa skolor kan det bli dödsstöten. Förutom att de

representerar ett kapital så har de ett stort kulturvärde. Verksamheten ger ju också intäkter och bidrar till regionens utveckling vilket är ett stort regionalpolitiskt värde med tanke på de ungdomar som har sin utbildning där. Fritidsverksamhet, studiebesök, utställnings- och mötesverksamhet verkar idag positivt på många sätt. Men en helt annan utveckling skulle kunna växa fram.

Om verksamheten istället ges möjlighet att utvecklas genom att landstinget placerar vissa uppdragsutbildningar t.ex. grön rehabilitering, utbildning om djur i vården på Säbyholm och genom att se till att anläggningen fungerar bättre energimässigt kan resurser frigöras för en utveckling som kan komma flera till del. Området skulle kunna locka lokala näringsidkare och utvecklas till ett närings-, regional-, fritids- och kulturcentra i den nordvästra delen av regionen, vilket troligen också skulle leda till ett bättre elevunderlag och större intresse för de viktiga areella näringarna.

Miljöpartiet föreslår landstingsfullmäktige besluta

- att ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att placera lämpliga uppdragsutbildningar vid landstingets naturbruksgymnasier vid Säbyholm och/eller Berga
- att ge LOCUM AB i uppdrag att genomföra omställningen av de energiåtgärder som påbörjats på Säbyholms naturbruksgymnasium samt att lägga fram en plan för fortsatta åtgärder för fastighetsbeståndet

Stockholm 2009-06-09

Lena-Maj Anding

Raymond Wigg

Agnetha Boström

Åke Askensten

Vivianne Gunnarsson

Yvonne Blombäck

Lars Arenander

Helene Sigfridsson

Cecilia Engström

Ingvar von Malmberg